

Konvention 163

Konvention om sjömäns välfärd till sjöss och i hamn

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens, som av styrelsen för Internationella arbetsbyrån har sammankallats till Genève och där samlats den 24 september 1987 till sitt sjuttiofjärde möte, som erinrar om bestämmelserna i 1936 års rekommendation om sjömäns välfärd i hamnarna samt i 1970 års rekommendation om sjöfolks välfärd, som har beslutat att anta vissa förslag rörande sjömännens välfärd till sjöss och i hamn, vilken fråga är den andra punkten på mötets dagordning, och som har bestämt att dessa förslag skall ta formen av en internationell konvention,

antar denna den åttonde dagen i oktober månad nittonhundraåttiosju följande konvention, som kan kallas 1987 års konvention om sjömäns välfärd:

Artikel 1

1. I denna konvention avses med

a) "sjöman" varje person som är anställd i någon befattning ombord på ett sjögående fartyg, vare sig i offentlig eller privat ägo, med undantag för örlogsfartyg;

b) "välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder" anordningar och åtgärder på välfärds-, kultur-, rekreations- och informationsområdena.

2. Varje medlem skall bestämma genom nationella lagar eller föreskrifter, efter samråd med redarnas och sjömännens representativa organisationer, vilka fartyg registrerade inom dess territorium som skall betraktas som sjögående fartyg vid tillämpningen av bestämmelserna i denna konvention om välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder ombord på fartyg.

3. I den utsträckning den bedömer det vara praktiskt möjligt skall behörig myndighet, efter samråd med fiskefartygsägarnas och yrkesfiskarnas representativa organisationer, tillämpa bestämmelserna i denna konvention på yrkesfiske till havs.

Artikel 2

1. Varje medlem för vilken denna konvention är i kraft åtar sig att säkerställa att fullgoda välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder tillhandahålls åt sjömän såväl i hamn som ombord på fartyg.

2. Varje medlem skall säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas för finansieringen av välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder som tillhandahålls enligt bestämmelserna i denna konvention.

Artikel 3

1. Varje medlem åtar sig att säkerställa att välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder tillhandahålls i lämpliga hamnar i landet åt alla sjömän, oberoende av nationalitet, ras, hudfärg, kön, religion, politisk uppfattning eller social bakgrund och oberoende av i vilken stat det fartyg där de är anställda är registrerat.

2. Varje medlem skall, efter samråd med redarnas och sjömännens representativa organisationer, bestämma vilka hamnar som skall betraktas som lämpliga vid tillämpningen av denna artikel.

Artikel 4

Varje medlem åtar sig att säkerställa att välfärdsanordningarna och välfärdsåtgärderna ombord på varje sjögående fartyg, vare sig i offentlig eller privat ägo, som är registrerat inom dess territorium, tillhandahålls till förmån för alla sjömän ombord.

Artikel 5

Välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder skall ses över ofta för att säkerställa att de är ändamålsenliga med hänsyn till de förändringar i sjömännens behov som följer av teknisk, operativ och annan utveckling inom sjöfartsnäringen.

Artikel 6

Varje medlem åtar sig

- a) att samarbeta med andra medlemmar i syfte att säkerställa tillämpningen av denna konvention; och
- b) att säkerställa samarbete mellan de parter som är engagerade i och intresserade av att främja sjömännens välfärd till sjöss och i hamn.

Artikel 7

Ratifikationsinstrument avseende denna konvention skall sändas till Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering.

Artikel 8

1. Denna konvention skall vara bindande endast för de medlemmar av Internationella arbetsorganisationen vilkas ratifikationer har registrerats hos generaldirektören.

2. Den träder i kraft tolv månader efter den dag, då ratifikationer från två medlemmar har registrerats hos generaldirektören.

3. Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader efter den dag, då dess ratifikation har registrerats.

Artikel 9

1. En medlem som har ratificerat denna konvention kan säga upp den sedan tio år förflutit från den dag, då konventionen först träder i kraft, genom en skrivelse som sänds till Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Sådan uppsägning skall inte träda i kraft förrän ett år efter den dag, då den har registrerats.

2. Varje medlem, som har ratificerat denna konvention och som inte, inom det år som följer på utgången av den i föregående punkt nämnda tioårsperioden, utnyttjar sin rätt till uppsägning enligt denna artikel, är bunden under ytterligare en tioårsperiod och kan därefter, på de i denna artikel föreskrivna villkoren, säga upp denna konvention vid utgången av varje tioårsperiod.

Artikel 10

1. Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall underrätta alla medlemmar av Internationella arbetsorganisationen om registreringen av alla ratifikationer och uppsägningar som generaldirektören har tagit emot från organisationens medlemmar.

2. När generaldirektören underrättar organisationens medlemmar om registreringen av den andra ratifikationen i ordningen som han har tagit emot, skall han fästa medlemmarnas uppmärksamhet på den dag, då konventionen träder i kraft.

Artikel 11

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall, för registrering enligt artikel 102 i Förenta nationernas stadga, lämna Förenta nationernas generalsekreterare fullständiga upplysningar om samtliga ratifikationer och uppsägningar som har registrerats hos honom enligt bestämmelserna i föregående artiklar.

Artikel 12

Vid de tidpunkter, då Internationella arbetsbyråns styrelse finner det nödvändigt, skall den avlämna rapport till den allmänna konferensen om denna konventions tillämpning och undersöka om det finns anledning att föra upp frågan om revidering av konventionen, helt eller delvis, på konferensens dagordning.

Artikel 13

1. Om konferensen antar en ny konvention varigenom denna konvention helt eller delvis revideras och den nya konventionen inte föreskriver annat, skall

a) en medlems ratifikation av den nya konventionen, utan hinder av bestämmelserna i artikel 9 ovan, anses medföra omedelbar uppsägning av denna konvention, om och när den nya konventionen har trätt i kraft;

b) från den dag, då den nya konventionen träder i kraft, denna konvention upphöra att vara öppen för ratifikation av medlemmarna.

2. Denna konvention skall likväl förbli gällande till form och innehåll för de medlemmar som har ratificerat den men inte har ratificerat den nya konventionen.

Artikel 14

De engelska och franska versionerna av denna konventionstext har lika giltighet.

Rekommendation 173

Rekommendation om sjömäns välfärd till sjöss och i hamn

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens, som av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 24 september 1987 till sitt sjuttiofjärde möte, som erinrar om bestämmelserna i 1936 års rekommendation om sjömäns välfärd i hamnarna samt i 1970 års rekommendation om sjöfolks välfärd, som har beslutat att anta vissa förslag rörande sjömännens välfärd till sjöss och i hamn, vilken fråga är den andra punkten på mötets dagordning, och som har bestämt att dessa förslag skall ta formen av en rekommendation, vilken kompletterar 1987 års konvention om sjömäns välfärd, antar denna den åttonde dagen i oktober månad nittonhundraåttiosju följande rekommendation, som kan kallas 1987 års rekommendation om sjömäns välfärd:

I. Allmänt

1. I denna rekommendation avses med

a) "sjöman" varje person som är anställd i någon befattning ombord på ett sjögående fartyg, vare sig i offentlig eller privat ägo, med undantag för örlogsfartyg;

b) "välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder" anordningar och åtgärder på välfärds-, kultur-, rekreations- och informationsområdena.

2. I den uträkning den bedömer det vara praktiskt möjligt bör behörig myndighet, efter samråd med fiskefartygsägarnas och yrkesfiskarnas representativa organisationer, tillämpa bestämmelserna i denna rekommendation på yrkesfiske till havs.

3. 1) Medlemmar bör vidta åtgärder för att säkerställa att fullgoda välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder tillhandahålls åt sjömän såväl i hamn som ombord på fartyg samt att fullgott skydd är tillgängligt för dem när de utövar sitt yrke.

2) Vid genomförandet av dessa åtgärder bör medlemmar ta hänsyn till sjömännens särskilda behov, i synnerhet vid vistelse i främmande länder och inträde i krigszoner, med avseende på säkerhet, hälsa och fritidsaktiviteter.

4. Arrangemang för tillsyn av välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder bör innefatta medverkan av sjömännens och redarnas representativa organisationer.

5. Välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder som tillhandahålls i enlighet med denna rekommendation bör vara tillgängliga för alla sjömän, oberoende av nationalitet, ras, hudfärg, kön, religion, politisk uppfattning eller social bakgrund och oberoende av i vilken stat det fartyg där de är anställda är registrerat.

6. Medlemmar bör samarbeta med varandra för att främja sjömännens välfärd till sjöss och i hamn. Sådant samarbete bör omfatta följande:

a) överläggningar mellan behöriga myndigheter syftande till att tillhandahålla och förbättra välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder för sjömän, såväl i hamn som ombord på fartyg;

b) överenskommelser om samordning av resurser och gemensamt tillhandahållande av välfärdsanordningar i större hamnar för att undvika onödigt dubbelarbete;

c) anordnande av internationella idrottstävlingar och uppmuntran till sjömännerna att delta i idrottsaktiviteter;

d) anordnande av internationella seminarier i ämnet sjömännens välfärd till sjöss och i hamn.

II. Välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder i hamnar

7. 1) Medlemmar bör tillhandahålla eller säkerställa tillhandahållandet av sådana välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder som är erforderliga i lämpliga hamnar inom det egna landet.

2) Medlemmar bör samråda med redarnas och sjömännens representativa organisationer när de skall bestämma vilka hamnar som skall vara lämpliga hamnar.

3) Välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder bör ofta ses över för att säkerställa att de är ändamålsenliga med hänsyn till de förändringar i sjömännens behov som följer av teknisk, operativ eller annan utveckling inom sjöfartsnäringen.

8. 1) Välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder bör tillhandahållas, i överensstämmelse med nationella förhållanden och nationell praxis, av en eller flera av följande:

a) de offentliga myndigheterna;

b) redarnas och sjömännens organisationer enligt kollektivavtal eller andra överenskomna arrangemang;

c) frivilliga organisationer.

2) Åtgärder bör vidtas för att säkerställa där det är nödvändigt att tekniskt kvalificerade personer anlitas på heltid för arbetet med välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder för sjömän, utöver frivillig arbetskraft.

9. 1) Välfärdsstyrelser bör tillsättas i lämplig omfattning på hamn-, regional och nationell nivå. Dessas uppgifter bör omfatta

a) att fortlöpande pröva ändamålsenligheten i existerande välfärdsanordningar och ha uppsikt över behovet av att tillhandahålla ytterligare anordningar eller dra in underutnyttjade anordningar;

b) att bistå och ge råd till dem som ansvarar för tillhandahållandet av välfärdsanordningar och säkerställa samordning mellan dessa.

2) Välfärdsstyrelser bör bland sina ledamöter inbegripa representanter för redarnas och sjömännens representativa organisationer, behöriga myndigheter samt, där så befinner lämpligt, frivilliga organisationer och sociala organ.

3) Om så är lämpligt bör sjöfartsnationers konsuler och utländska välfärdsorganisationers lokala representanter knytas till lokala, regionala och nationella välfärdsstyrelsers arbete i enlighet med nationella lagar och föreskrifter.

10. 1) Medlemmar bör säkerställa att tillräckligt och regelbundet finansiellt stöd lämnas välfärdsanordningar och välfärdsåtgärder för sjömän.

2) Detta finansiella stöd bör, i enlighet med nationella förhållanden och nationell praxis, tillhandahållas genom ett eller flera av följande:

a) anslag ur allmänna medel;

b) pålagor eller andra särskilda avgifter från sjöfartskällor;

c) frivilliga bidrag från redare, sjömän eller deras organisationer;

d) frivilliga bidrag från andra källor.

3) Där för välfärdsåtgärder tas ut skatt, pålagor och särskilda avgifter, bör dessa medel användas enbart för de ändamål för vilka de har debiterats.

11. För sjömän lämpliga hotell eller sjömanshem bör finnas där det finns behov av dem. Sådana hotell eller hem bör stå under vederbörlig tillsyn, priserna bör hållas på rimlig nivå, och åtgärder bör, där så är nödvändigt och möjligt, vidtas så att sjömansfamiljer kan inkvarteras.

12. 1) Nödvändiga välfärds- och rekreationsanordningar bör inrättas eller utbyggas i hamnar. Dessa bör omfatta

- a) mötes- och rekreationslokaler efter behov;
- b) anläggningar för idrottsliga inom- och utomhusaktiviteter, inklusive tävlingar;
- c) utbildningslokaler;
- d) där så befinner lämpligt, anordningar för religionsutövning och personlig rådgivning.

2) Sådana anordningar kan tillhandahållas genom att anordningar avsedda för mera allmänt bruk görs tillgängliga för sjömän i enlighet med dessas behov.

13. Där många sjömän av olika nationaliteter behöver anordningar såsom hotell, klubbar och idrottsanläggningar i en särskild hamn bör behöriga myndigheter eller organ i sjömännens hemländer samt i flaggstaterna, samt även berörda internationella sammanslutningar, samråda och samarbeta med behöriga myndigheter och organ i det land som hamnen är belägen i och med varandra, i syfte att samordna resurser och undvika onödigt dubbelarbete.

14. 1) Information bör spridas bland sjömän om anordningar som är öppna för allmänheten i anlöpshamnar – i synnerhet transporter, välfärd, nöjen och utbildningsanordningar samt gudstjänstlokaler – samt också om anordningar som tillhandahålls särskilt åt sjömän.

2) Medlen för att sprida sådan information kan omfatta

a) utdelning i land och, under förutsättning av befälhavarens samtycke, ombord på fartyget av broschyrer på de lämpligaste språken, innehållande information om anordningar som står till sjömännens förfogande i anlöps-hamnen eller nästa hamn dit fartyget är destinerat; sådana broschyrer bör innehålla en karta över centrala stadsdelar och hamnområdet;

b) inrättande i större hamnar av informationskontor, lätt tillgängliga för sjömän och bemannade av personer som har förmåga att omedelbart tillhandahålla information och råd som är av nytta för sjömän.

15. Tillräckliga transportmedel till skäliga priser bör finnas tillgängliga vid varje rimlig tidpunkt för att göra det möjligt för sjömän att nå stadens centrala delar från lämpliga platser i hamnen.

16. Alla lämpliga åtgärder bör vidtas för att underrätta sjömän som kommer till en hamn om

a) särskilda faror eller sjukdomar som de kan utsättas för och sätten att undvika dem;

b) nödvändigheten för personer som lider av sjukdomar att snabbt komma under behandling samt de närmaste tillgängliga resurserna för sådan behandling;

c) de faror som uppstår genom bruk av narkotika och alkohol.

17. Åtgärder bör vidtas för att säkerställa att sjömän i hamn har tillgång till

a) poliklinikbehandling för sjukdom och skada;

b) sjukhusvård när så är nödvändigt;

c) anordningar för tandvård, särskilt i akuta lägen.

18. Alla lämpliga åtgärder bör vidtas av behöriga myndigheter för att underrätta redare samt sjömän som kommer till en hamn om särskilda lagar och bruk, vars överträdande kan äventyra deras frihet.

19. I hamnområden och på tillfartsvägar bör av behöriga myndigheter anordnas tillräcklig belysning och skyltning samt regelbunden patrullering för att främja sjömännens säkerhet.

20. 1) För att främja utländska sjömäns säkerhet bör åtgärder vidtas för att underlätta

- a) möjlighet till kontakt med deras konsulära företrädare;
- b) effektivt samarbete mellan konsulära företrädare och lokala eller nationella myndigheter.

2) Närhelst en sjöman har berövats friheten, av vilket skäl det vara må, inom en medlems territorium bör behörig myndighet, om sjömannen begär det, omgående underrätta flaggstaten och den stat som sjömannen är medborgare i. Den behöriga myndigheten bör omedelbart underrätta sjömannen om hans rätt att ställa ett sådant krav. Den stat som sjömannen är medborgare i bör omedelbart underrätta sjömannens närmaste anförvant. Om en sjöman tas i fängsligt förvar, bör medlemmen medge dessa staters konsulära företrädare omedelbart tillträde till sjömannen samt därefter regelbundna besök så länge som sjömannen hålls fängslad.

3) En kvarhållen sjömans fall bör behandlas utan dröjsmål enligt vedertaget rättsligt förfarande, och flaggstaten samt den stat som sjömannen är medborgare i bör hållas underrättade om utvecklingen så snart förändringar inträffar.

21. 1) I avvaktan på hemresa bör all praktisk hjälp ges till sjömän som är strandsatta i utländska hamnar.

2) I händelse av dröjsmål med sjömäns hemresa bör behörig myndighet försäkra sig om att konsulära eller lokala företrädare för flaggstaten omgående informeras.

22. Medlemmar bör närhelst så krävs vidta åtgärder för att ge sjömän skydd mot angrepp och andra olagliga handlingar medan fartyg befinner sig inom deras territorialvatten och särskilt i hamninlopp.

III. Valfärdsanordningar och valfärdsåtgärder till sjöss

23. 1) Valfärds- och trivselanordningar bör tillhandahållas ombord på fartyg till gagn för sjömän. Där så är praktiskt möjligt bör sådana anordningar omfatta

- a) möjlighet att se på TV och lyssna på radio;
- b) visning av filmer eller videofilmer, vilka till antalet bör vara anpassade till resans längd samt, där så är nödvändigt, kunna bytas ut med rimliga mellanrum;
- c) idrottsutrustning, inklusive motionsredskap, bordspel, däckspel;
- d) där så är möjligt, anordningar för simning;
- e) ett bibliotek innehållande facklitteratur och andra böcker, vilka till antalet bör vara anpassade till resans längd och kunna bytas ut med rimliga mellanrum;
- f) anordningar för hobbyhantverk.

2) Där så är möjligt och lämpligt, bör inrättande av barer ombord övervägas, såvida inte detta strider mot nationella, religiösa eller sociala sedvänjor.

24. Sjömännens yrkesutbildning bör, där så är lämpligt, omfatta undervisning och information rörande förhållanden som berör deras välfärd, inklusive allmänna hälsorisker.

25. 1) Tillgång till telefonförbindelser mellan fartyg och land bör medges och avgifterna för användning av dessa bör vara av skäligen storlek.

2) Varje ansträngning bör göras för att säkerställa att tillställning av post till sjömän är så tillförlitlig och snabb som möjligt. Ansträngningar bör också göras för att undvika att sjömän avkrävs tilläggsporto när post måste efter-sändas beroende på omständigheter utanför deras kontroll.

26. 1) Åtgärder bör vidtas för att säkerställa, om annat ej följer av tillämpliga nationella eller internationella lagar och föreskrifter, att sjömän, närhelst det är möjligt och skäligt, skyndsamt beviljas tillstånd att ha make, släktingar och vänner på besök ombord när fartyget befinner sig i hamn.

2) Möjligheten att tillåta sjömännens makar att medfölja under någon enstaka sjöresa bör övervägas, där detta är praktiskt möjligt och skäligt. Maken bör i sådana fall vara tillräckligt försäkrad mot olycksfall och sjukdom. Redarna bör ge sjömannen all hjälp med att teckna sådan försäkring.

Prop. 1988/89:
Bilaga 4

27. Varje ansträngning bör göras av de ansvariga i hamnen och ombörd för att underlätta landgång för sjömännen snarast möjligt efter fartygets ankomst till hamnen.

IV. Besparingar och överföring av lön

28. För att hjälpa sjömän att spara och att överföra sina besparingar till sina familjer

a) bör ett enkelt, snabbt och säkert system införas, administrerat med hjälp av konsuler eller andra behöriga myndigheter, befälhavare, skeppsmäklare eller pålitliga finansinstitut, för att göra det möjligt för sjömän, i synnerhet dem som är utomlands eller tjänstgör på ett fartyg som är registrerat i ett annat land än deras eget, att deponera eller överföra hela sin lön eller del därav;

b) bör ett system inrättas eller ges mera allmän tillämpning för att göra det möjligt för sjömän att, vid den tidpunkt då de mönstrar på eller under resan, bestämma, om de så önskar, att en del av deras löner skall regelbundet överföras till deras familjer;

c) bör överföringar enligt b) verkställas i rätt tid och direkt till den person eller de personer som sjömannen har angivit;

d) bör ansträngningar göras för att tillhandahålla oberoende bekräftelse på att sjömännens överföringar enligt b) faktiskt har verkställts till den person eller de personer som har angivits.